KONEYRITTÄJÄT

Lausunto 21.11.2017

Simo Jaakkola
varatoimitusjohtaja
Koneyrittäjien liitto ry

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: HE 170/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksenmetsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Koneyrittäjien liitto toteaa lausuntonaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi seuraavan.

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttaminen on tarpeellista. Lakimuutos on tarpeen, jotta voimme Suomessa metsätaloudessa saavuttaa pääministeri Sipilän hallitusohjelman tavoite luoda avoimella datalla ja tietovarantojen paremmalla hyödyntämisellä edellytyksiä uusille liiketoimintaideoille. Metsävaratietojen avoimuudella ja helpolla saatavuudella edistetään puun liikkeelle saamista mm. sähköisen puukaupan edellytyksiä lisäämällä. Sillä edistetään uuden liiketoiminnan syntyä metsien aktiiviseen käyttöön liittyen.

Haluamme korostaa, että kaikille samanveroinen ajantasainen kuviomuotoinen metsävaratieto kattaa 82 prosenttia yksityismetsien pinta-alasta. Käynnissä olevan inventointiohjelman puitteissa kattavuus nousee lähelle 100 prosenttia lähivuosina. Metsävaratiedon kattavuuteen ja sisältöön on laitettu merkittävästi panoksia. Kuviopohjaisen tiedon hyödyntämiseksi metsätaloudessa on rakennettu Metsään.fi -palvelu metsänomistajille ja toimijoille. Tietojen tehokasta käyttöä voidaan edistää, jos metsänomistaja antaa toimijoille suostumuksen tietojensa hyödyntämiseen. Näin on tehnyt runsaat 80 000 metsänomistajaa. Suostumus puuttuu sadoilta tuhansilta. He tuskin itsenäisesti hyödyntävät suuressa määrin Metsään.fi palvelua. Suostumukseen perustuva metsävaratietojen hyödyntäminen ei ole ollut siis erityisen tehokas metsänomistajien aktivoinnin tapa. **Kuviomuotoisen metsävaratiedon avoimuus ja helppo saatavuus etenkin kaikenkokoisille toimijoille aktivoi tiedon käyttöä ja tekee alalla toimivien eri kokoisten toimijoiden kilpailumahdollisuudet tasavertaisemmiksi.**

Kuvioitu metsävaratieto toimenpidesuosituksineen näkemyksemme mukaan helpottaa tietoa itse kaivavien metsänomistajien tiedon hankintaa ja sitä kautta helpottanee metsän käyttöön liittyvässä päätöksenteossa. On siis hyvä, että jatkossa on saatavissa sekä hilamuotoista metsävaratietoa että kuvioitua metsävaratietoa. Uskomme, että **omatoimiset metsänomistajat, aktiiviset mutta palveluita ostavat metsänomistajat ja heille palveluita tarjoavat pienet toimijat hyötyvät siitä, että on saatavilla kuvioitua metsävaratietoa** eikä pelkästään hilatason tietoa. Myös passiivisten metsänomistajien aktivoinnissa lienee hyötyä, jos kuviotieto saadaan nykyistä avoimemmin käyttöön. Tämä on todettu myös esityksen taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa.

Täten yhdymme esityksen näkemykseen, että esitys parantaa metsiä kuvaavan ympäristötiedon saatavuutta ja tehostaa metsävaratietojen hyödyntämistä ja edistää digitalisaatiota metsätaloudessa.

Yksityiskohtaiset havainnot ja kommentit:

Esityksen keskeisiä ehdotuksia koskevassa kohdassa 3.3 käsitellään joukkoistetun tiedonkeruun mahdollisuuksia. Esityksessä todetaan, että muutoksen jälkeen metsäkeskus voisi vastaanottaa kenen tahansa toimittamaa metsävaratietoa. Esityksen ilmaisun henki vaikuttaa

Sitratie 7, 00420 Helsinki
puh. 040 900 9410, fax (09) 563 0329
etunimi.sukunimi@koneyrittajat.fi
www.finnmetko.fi, www.koneyrittajat.fi

olevan, että metsäkeskus on passiivinen metsävaratiedon vastaanottaja, kunhan joku sinne tietoa toimittaa. Asia tulisi ilmaista aktiivisemmin, että metsäkeskus voi **hankkia ja vastaanottaa** kenen tahansa tuottamaa metsävaratietoa.

Esityksessä todetaan vaikutuksista kotitalouksiin, että tiedon avoimuus laajentaa palveluiden tarjontaa metsänomistajille. Samoin yhteydenottojen määrän ennakoidaan kasvavan. Avoimen ja kehittyvän metsävaratietojen pohjalta maanomistajan itsenäisen päätöksenteon edellytykset paranevat ja keskustelumahdollisuudet metsäsektorin toimijoiden kanssa oletetaan paranevan. Näihin näkemyksiin voi yhtyä.

Esityksen yritysvaikutusten arvioinnissa metsäsektorin yritysten osalta todetaan, että hilamuotoisen metsävaratiedon hyödyntämisen mahdollisuudet ovat parhaat isoilla metsäalan organisaatioilla sekä metsänhoitoyhdistyksillä. Sen sijaan pienemmät toimijat joutuisivat uudistamaan tietojärjestelmiään. Esityksessä todetaan oikein, että pelkkä hilatiedon avaaminen olisi omiaan johtamaan markkinoiden keskittymiseen nykyistä harvemmille ja siksi kuviotiedon luovuttaminen on tärkeää.

Samoin yritysvaikutusten arvioinnissa todetaan tiedon avoimuuden mahdollistavan puunkorjuun kausivaihtelun vähentämisessä sekä metsänomistajien suoramarkkinoinnin kohdistamisessa. Molemmat ovat uskottavia ja tavoiteltavia sekä tavoitettavissa olevia asioita.

Arviot esityksen vaikutuksista kansantalouteen ja julkiseen talouteen ovat kevyehköt. On vaikea arvioida, mikä vaikutus metsävaratiedon avoimuudella on metsätalouden toimenpiteiden määrän kasvuun, josta seuraa positiivisia kansantaloudellisia vaikutuksia. Puun kysynnän kasvu on tässä suhteessa merkittävin draiveri.

Vaikutuksista metsävaratiedon laatuun todetaan, että tiedon käyttäjien tulee voida luottaa tiedon – hoito- ja hakkuutarpeet sekä toimenpidetiedot - oikeellisuuteen. Laadun varmistamiseksi lasketaan paljon sen varaan, että laadukasta metsätöiden toteutustietoa saadaan toimijoilta vapaaehtoisesti metsävaratiedon päivittämiseksi ilman suuria aikaviiveitä. Esityksessä todetaan sinällään aivan oikein, että hakkuukonetyöstä kerätyn tiedon käyttäminen parantaisi merkittävästi metsävaratiedon laatua, koska tieto perustuisi todelliseen toteutustietoon ja mittauksiin. Haluamme korostaa, että hakkuukoneilla tehtävä joukkoistettu tiedonkeruu edellyttää koneiden ja laitteiden kehittämistä, näiden laitteiden hankintaa, laitteiden ylläpitoa ja kenties laitteiden käytön opettelua. Tämä kaikki voidaan katsoa jonkinlaisena investointina mm. metsävaratiedon laadun parantamiseen ja tiedonkeruun tehostamiseen. On jopa väärin olettaa, että tällaisen tiedon hyödyntäminen perustuisi vain vapaaehtoisuuteen, joka on tulkittava myös ilmaiseksi. Usein tämä on tilanne joukkoistetussa tiedonkeruussa, jos tiedontuottaja kokee samalla hyötyvänsä tuottamastaan tiedosta. Metsävaratiedon päivityksen ja laadukkaan tiedon tuottamisen ja koneyrityksen saaman hyödyn välillä on vaikea nähdä varsinkaan välitöntä hyötyä.

Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa koskien 7§:ä todetaan, että ”…metsäkeskus voisi hyödyntää sille ulkopuolisten toimittamia metsävaratietoja…”. Perusteluissa puhutaan myös vapaaehtoisesti toimitetuista tiedoista. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että hakkuukoneelta ei saada tietoa metsävaratiedon päivittämiseksi. Kyse on siitä, että hakkuukoneilla tehtävän puunkorjuutyön yhteydessä on mahdollista kerätä metsävaratiedon päivittämisessä tarvittavia tietoja olemassa olevien laiteiden ja järjestelmien avulla sekä varustamalla koneita uudenlaisilla tarvittavilla tiedonkeruulaitteilla. Metsäkeskus voisi **hankkia** tätä tietoa metsävaratiedon päivittämiseksi. Metsäkoneyritys ei nykyisellään eikä lähitulevaisuudessa saa hyötyä tästä tiedonkeruusta.

KONEYRITTÄJÄT

Pykäläkohtaiset kommentit:

7§ Tietojen virheettömyys

Esitämme ko. pykälään uutta muotoilua:

Metsävaratietoja päivitetään metsäkeskuksen hallintoasioiden hoitamisen yhteydessä saatujen hakemusten ja ilmoitusten perusteella. Lisäksi metsävaratietoja voidaan päivittää **metsäkeskuksen muilta hankkimien olennaisilta osin virheettömiksi ja vääristymättömiksi todettujen tietojen perusteella.** Siitä poiketen, mitä 6 §:ssä säädetään…

Helsingissä 22.11.2017

Koneyrittäjien liitto

SimoJaakkola
varatoimitusjohtaja

Koneyrittäjien liitto on 2400:n energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrittäjän valtakunnallinen yrittäjä- ja työnantajajärjestö. Koneyrittäjät työllistävät metsäalalla välittömästi itsensä lisäksi noin yli 5000 työntekijää.